

SLAM ? poezija sa stavom

Pi?e: Dino ?kare (Tremens)

Izvor: DOP Magazin (<http://www.dopmagazin.com>)

Dino ?kare (Tremens)

Po?eo sam pisati tekst o subotnjem natjecanju u slam poeziji. Onda sam shvatio da prvo valja pojasniti stvari. Prvo povijest. Kako biste shvatili ?to je to uop?e slam poezija.

Aktualni sam prvak Hrvatske u slam poeziji. Nastupio sam na europskom prvenstvu u Briselu 2016., gdje sam ukupno bio ?esti, a na sljede?em natjecanju (i to u EU parlamentu) drugi. Slam poezija kao forma nastala je 1984. godine u Chicagu. Zapo?eo ju je Marc Smith, tzv. Slam Papi, s nakanom prkosa prema ?klasi?noj poeziji?. Za?to? Tvrdio je da se poezija pretvorila u ne?to ?to uglavnom odbija ljude, u nekakvu dosadnjikavu aktivnost koja se name?e u ?koli i koju pu?i jo? samo intelektualna elita. Odlu?io je vratiti poeziju ljudima kroz slam.

Dok u velikim europskim zemljama postoje organizacije i profesionalci koji se time bave kao primarnim izvorom prihoda za ?ivot, kod nas je to jo? uvijek uglavnom zajebancija (premda smo odli?ni u tome, ponavljam, dobro prolazimo na europskim natjecanjima). Najjasniji opis slam poezije bio bi: poezija sa stavom! Mo?da stand-up poezija. Bitno je imati stav, strast u vezi onoga o ?emu pi?e?. Onda je dobro. Nisu va?ni samo stihovi; va?an je performans, energija, scenski nastup, stav, uvjerenje, ritam, koncept, ideja? Osnovno je pravilo da se izvode autorski tekstovi. Dakle, nema nastupanja s tu?im idejama i tekstovima. U Hrvatskoj smo ovu disciplinu prihvatili negdje 2000. godine, kad je u Zagreb do?ao tada?nji aktualni njema?ki prvak Wehwalt Koslovsky. Prva generacija hrvatskih slemera sastojala se od (tada) mladih pjesnika, poznatih i manje poznatih imena: Mario Kova?, Milan Fo?ner (Foka), Ivan Mla?i? (Rikardo), Ivan Lai? (Django), Janko Mesi?, Dejan In?i?, Franko Bu?i? i moja malenkost Dino ?kare (Tremens), a vrlo uskoro priklju?ili su se drugi slemeri koje tako?er smatramo prvom generacijom slemera ? Vlatko Birovljevi? (Maestro), Ivan Prebeg i drugi. Oko 2005. priklju?io se Zlatko Majsec, koji od tada tako?er redovito nastupa na ve?erima slam poezije u na?oj organizaciji. Ne?to kasnije i Sini?a Matasovi?, u me?uvremenu i Vid Jeraj? Bilo je ovdje jo? pjesnika i pjesnikinja, ali nitko se nije zadr?ao trajno poput nas, ve? su imali kojih desetak nastupa, mo?da ne?to vi?e ili manje, njihov bi dolazak na ve?eri slam poezije kroz neko razdoblje vi?e bilo iznena?enje nego pravilo.

Dok se vani u Poetry Slam-u dr?e natjecanja kao obaveze, nama je slam uglavnom bio zajebancija, dobar na?in za besplatna putovanja i cuganje. Natjecanja bismo odr?avali samo rijetko, ako bi ba? organizator inzistirao na tome. No, tijekom godina postajali smo bolji, na?a se vje?tina brusila. Postali smo ve? toliko vje?ti da nam je publika znala govoriti kako dugo nisu do?ivjeli ne?to zabavnije, a organizatori i vlasnici klubova zvali su nas u?estalo da ponovimo sli?an doga?aj. Dodu?e, znale su ve?eri slam poezije izgledati poput freak-showa, osobito kad bi se neki ?lanovi ?e??e nacugali, ne?emo lagati. Boemski ?ivot pjesnika, osobito kad su pjesnici bili jo? studenti. Ja sam gotovo uvijek bio trijezan jer sam uvijek vozio. ?esto smo namjerno organizirali bizarne doga?aje, iz umjetni?kog poriva promatranja neobi?nih reakcija publike, situacija i kombinacija. Jedan od bizarnijih doga?aja bio je u parku u Velikoj Gorici kad je jedna gospo?a zvala policiju. Kada bi se znanstveno analiziralo, danas mi se ?ini da su nastupi ponekad zbilja bili nalik svojevrsnom konstrukcionisti?ko-dadaisti?kom eksperimentu i provociranju interakcije s publikom. Nova vrsta poezije nikoga nije ostavljala ravnodu?nim, osobito u manjim sredinama. Izme?u pjesni?kih to?aka ?esto je pjevao Bruno Toma?i?, u svom liku An?e iz Malnarove No?ne more.

Jedna od razlika izme?u klasi?ne i slam poezije je upravo ta: slam poezija odbija komornu atmosferu u?togljenih ljudi koji ?e indiferentno sjediti i slu?ati odmjerene stihove. Slam poezija je bunt, pobuna, izra?avanje svojih strasti (pozitivnih ili negativnih) preko poezije, ali preko perfomativne poezije, du?om i tijelom. Mnogi su nam ljudi nakon nastupa pristupali s rije?ima ?ova poezija ima smisla? ili ?napokon u?ivam u poeziji?. Istini za volju, znalo je biti i pitanja jesmo li normalni.

Me?u nama ima svakakvih ljudi sa svakakvim interesima, potpuno smo razli?itih struka: od teatra do elektrotehnike, fizike, novinarstva, filozofije, komunikologije, zemljopisa, slikarstva itd. Slam poezijom se uspje?no mo?e baviti svatko tko je u stanju kroz pisanu i izgovorenu rije? prenijeti svoje poruke pred publikom. Ba? svatko ima svoj unikatni stil: rap poezija, haiku, sonet, kratke pri?e, performans, sve mogu?e kombinacije i slobodni stilovi. Bilo kako bilo, s vremenom su ve? i mnogi ?lanovi prve generacije slam pjesnika odustali, odselili, zaposlili se, osnovali obitelji ili iz drugih razloga prestali nastupati, ali priklju?ili su se drugi, mladi, novi ljudi. Nove generacije.

Franko Bu?i? preselio je u Split, gdje je zapo?eo splitsku scenu slam poezije, pod udrugom DADAnti. To je jo? jedan bitan korak i sjajna stvar napretku slam scene u Hrvatskoj. Slam se profesionalizirao pove?anjem kruga aktivnih pjesnika. Danas postoje i neki tre?i pjesnici koji se bave, ili se barem trude baviti ovom disciplinom, pa ?ak i animozitetne frakcije, odre?ena grupa novijih slemera koja sabotira slu?bena prvenstva Hrvatske u slam poeziji. Organizaciju slu?benih godi?njih prvenstava inicirali su ?lanovi prve generacije zagreba?kih slemera i splitskih kolega DADAntija. Spomenuti tre?i pjesnici poku?avaju gurati neke svoje verzije slama, budu?i da im ne odgovaraju stroga pravila slu?benih natjecanja. Dodu?e, to nije tako negativna pojava kako bi netko mo?da percipirao, dapa?e ?to nas je vi?e, to ?e konkurencija biti ja?a, a ?to je konkurencija ja?a, to su kriteriji vi?i. Natjecanje nije vi?e toliko ni va?no ako se slam poezija ?iri i napreduje.

Nas svega trojica?etvorica jo? uvijek aktivnih pjesnika iz prve generacije iza sebe imamo ve? troznamenkaste brojke nastupa. Jedan od nas u subotu je pobijedio na prvom kupu slam poezije kluba Vinyl. Bilo je to natjecanje u slam poeziji u klubu Vinyl u Zagrebu, gdje uobi?ajeno mjese?no organiziramo ve?eri poezije bez natjecanja. Doga?aj je bio odli?an sa svih aspekata. Sad kad ste upoznati s povije??u slam poezije u Hrvatskoj, napokon mogu napisati i osvrt na taj doga?aj. Napokon mo?ete razumjeti ?to mislim pod pojmovima novih pjesnika, starih pjesnika, prve generacije i sli?no. Osim toga, bilo je i vrijeme da netko javnosti predstavi ?to zna?i ta famozna slam poezija.

Jo? je jednu stvar va?no napomenuti, koju uvijek nagla?avamo i na svojim nastupima: uvijek smo otvoreni za nove ?lanove! Svatko mo?e do?i na bilo koji nastup i izvesti neku svoju pjesmu. Dozvoljeno je i ?itanje. Nije bitno ?ime se bavite, koliko imate iskustva ili mislite li da se ne biste uklopili. Do?ite i probajte. Nitko jo? nije po?alio, nitko se nije osramotio. Za pristupanje jedino mo?ete dobiti besplatno pi?e, ergo, ni?ta ne gubite. Mi smo toliko raznih profesija i toliko raznoliki u spektru svih ?ivotnih pitanja da nitko ne mo?e djelovati neobi?no.

Evo, za po?etak pogledajte video, nastup pobjednika Prvog Vinyl Slam kupa, Dejana In?i?a, kojim je otvorio svoj prvi krug natjecanja ? Vjera u Boga i selja?ka sloga. Skroz dolje je i njegov hit Muhara.

[youtube cqbaKt51Elk]

I pjesma Samo malo mira od Tremensa:

[youtube aiiIfYgwVS0]

Dejan In?i? ? Muhara:

[youtube jpWxvsw7fxs]